

Številka: 018-118/2024-3

Datum: 4. 10. 2024

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 55. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011 s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN) v senatu mag. Zlate Jerman kot predsednice senata ter Sama Červeka in Igorja Luzarja kot članov senata v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*Prevzem, transport in zbiranje odpadkov iz zdravstva: 18 01 02 - Deli teles in organov, tudi vrečke s krvjo in konzervirano krvjo (razen 18 01 03*)*« in na podlagi pritožbe, ki jo je vložil vlagatelj Žale, javno podjetje, d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju: vlagatelj), ki ga zastopa Odvetniška družba Kozinc in partnerji, o. p., d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju: pooblaščenka), zoper ravnanje naročnika Univerzitetni klinični center Ljubljana, Ljubljana (v nadaljevanju: naročnik), 4. 10. 2024

odločila:

1. Pritožba se zavrne.
2. Vlagateljeva zahteva za povrnitev stroškov se zavrne.

Obrazložitev:

Vlagatelj je v postopku oddaje javnega naročila (objava obvestila o javnem naročilu 2. 9. 2024 na portalu javnih naročil, pod št. objave JN006193/2024-EUe16/01, in 2. 9. 2024 v Dodatku k Uradnemu listu Evropske unije, pod št. objave 522934-2024) po odprtem postopku (točka B.1 obvestila o javnem naročilu) 13. 9. 2024 na portalu eRevizija, kar je pred potekom roka za predložitev ponudb (4. 10. 2024 do 10. ure; točka B.6 obvestila o javnem naročilu), vložil zahtevek za revizijo z dne 13. 9. 2024 in predlagal »*spremembo razpisne dokumentacije*«. Vlagatelj je izpodbijal oddajo enotnega javnega naročila (vlagatelj je predlagal razdelitev predmeta javnega naročila na dva sklopa ali oddajo predmeta javnega naročila v dveh ločenih postopkih javnega naročanja), nasprotoval pa je tudi nekaterim pogojem za sodelovanje.

Naročnik je s sklepom št. 845080118-049-24-2 z dne 16. 9. 2024, ki ga je vložil 18. 9. 2024 na portal eRevizija, zahtevek za revizijo zavrgel, zahtevo za povrnitev stroškov pa zavrnil. Naročnik

je ugotovil, da obstajajo omejitve iz 16. člena ZPVPJN, zaradi česar ni izpolnjena postopkovna (procesna) predpostavka iz četrte alinee prvega odstavka 26. člena ZPVPJN. Naročnik je navedel, da se nobeno od vprašanj, ki jih je (do izdaje sklepa št. 845080118-049-24-2 z dne 16. 9. 2024; opomba Državne revizijske komisije) prejel prek portala javnih naročil, ne nanaša ne na oddajo enotnega javnega naročila ne na pogoje za sodelovanje.

Vlagatelj je 23. 9. 2024 na portalu eRevizija vložil pritožbo z dne 23. 9. 2024 in predlagal, da ji Državna revizijska komisija ugotovi in naročniku naloži odločanje o zahtevku za revizijo, navedel pa je tudi stroškovnik. Vlagatelj je navedel, da so podane takšne okoliščine, zaradi katerih je zavrženje zahtevka za revizijo očitno nesorazmerno in nezakonito, hkrati pa nedopustno posega v vlagateljevo pravico do pravnega varstva in tudi javni interes, pri čemer je tudi izpostavil, da je podani primer specifičen, zaradi česar sploh ni podlage za uporabo tretjega odstavka 16. člena ZPVPJN. Vlagatelj je tako uveljavljal, da:

- je pravni pouk iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila v nasprotju z 22. členom ZPVPJN, saj je pomanjkljiv in zavajajoč, ker naročnik ni opozoril tudi na omejitve iz 16. člena ZPVPJN,
- četudi bi pred vložitvijo zahtevka za revizijo prek portala javnih naročil opozoril na očitane kršitve, to ne bi v ničemer vplivalo na naročnikovo ravnanje, saj naročnik do poteka roka za vložitev zahtevka za revizijo zoper dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila ne bi odgovoril na vprašanja ali opozorila oziroma ne bi ustrezno spremenil dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, zaradi česar bi bilo opozorilo le formalizem,
- dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila krši kogentne predpise, tj. Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti (Uradni list RS, št. 62/2016 s sprem.; v nadaljevanju: ZPPDej) in Uredbo o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/2022 s sprem.; v nadaljevanju: Uredba O), ki jih mora naročnik poznati, zaradi česar ni bil dolžan opozarjati naročnika na kršitev teh kogentnih predpisov, nasprotno stališče pa bi nedopustno posegalo v vlagateljevo pravico do pravnega varstva,
- je naročnik že seznanjen z očitanimi kršitvami, saj se je o tej problematiki že več let dopisoval z njim (dopis z dne 6. 2. 2014 in elektronsko sporočilo z dne 10. 6. 2024),
- je zavrženje v nasprotju z javnim interesom, saj z ravnanjem z deli človeških teles in organov po Uredbi O namesto po ZPPDej prihaja do grobega posega v pieteto naročnikovih pacientov in staršev pokojnih zarodkov.

Naročnik je 24. 9. 2024 prek portala eRevizija Državni revizijski komisiji posredoval pritožbo in dokumentacijo.

Po pregledu dokumentacije ter preučitvi navedb vlagatelja in naročnika je Državna revizijska komisija na podlagi razlogov, navedenih v nadaljevanju, odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa.

Da bi naročnik sprejel zahtevek za revizijo v (vsebinsko, meritorno) obravnavo, morajo biti skladno z drugim odstavkom 26. člena ZPVPJN (skupaj, kumulativno) izpolnjeni (postopkovni, procesni) pogoji iz prvega odstavka 26. člena ZPVPJN, in sicer je to odvisno od tega, ali je bil vložen pravočasno (prva alineja prvega odstavka 26. člena ZPVPJN), ali vsebuje vse obvezne sestavine iz 15. člena ZPVPJN (druga alineja prvega odstavka 26. člena ZPVPJN), ali ga je vložila aktivno legitimirana oseba iz 14. člena ZPVPJN (tretja alineja prvega odstavka 26. člena ZPVPJN), ali ne obstajajo omejitve iz 16. člena ZPVPJN (četrta alineja prvega odstavka 26. člena ZPVPJN) in ali je dopusten (peta alineja prvega odstavka 26. člena ZPVPJN). Če kateri od teh pogojev ni izpolnjen in hkrati ni mogoče uporabiti četrtega odstavka 26. člena ZPVPJN v primeru pomanjkljivosti v zvezi s pogojem iz druge alineje prvega odstavka 26. člena ZPVPJN, potem naročnik zahtevek za revizijo zavrže s sklepom (tretji odstavek 26. člena ZPVPJN), vlagatelj pa lahko zoper sklep o zavrženju zahtevka za revizijo vložil pritožbo (prva poved iz petega odstavka 26. člena ZPVPJN). Naročnik je sklep št. 845080118-049-24-2 z dne 16. 9. 2024, s katerim je

zavrgel zahtevek za revizijo, utemeljil z ugotovitvijo, da ni izpolnjen pogoj iz četrte alinee prvega odstavka 26. člena ZPVPJN, čemur je vlagatelj s pritožbo nasprotoval.

Tretji odstavek 16. člena ZPVPJN določa, da se v predrevizijskem in revizijskem postopku ne presojuje očitane kršitve, ki se nanašajo na vsebino objave, povabilo k oddaji ponudb ali razpisno dokumentacijo [po terminologiji Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/2015 s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3) je to dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila; gl. tudi drugo poved iz sedmega odstavka 13.a člena ZPVPJN], če bi lahko vlagatelj ali drug morebitni ponudnik prek portala javnih naročil naročnika opozoril na očitano kršitev, pa te možnosti ni uporabil; šteje se, da bi vlagatelj ali drug morebitni ponudnik prek portala javnih naročil lahko opozoril na očitano kršitev, če je bilo v postopku javnega naročanja na portalu javnih naročil objavljeno obvestilo o naročilu, na podlagi katerega ponudniki oddajo prijave ali ponudbe.

Državna revizijska komisija je v sklepu št. 018-040/2022-57 z dne 28. 9. 2022 pojasnila, da je iz tretjega odstavka 16. člena ZPVPJN razvidno, da se ta izrecno sklicuje na vlagatelja ali drugega morebitnega ponudnika, ne pa tudi na zagovornika javnega interesa. Iz navedbe »vlagatelj ali drug morebitni ponudnik« tako izhaja, da tretji odstavek 16. člena ZPVPJN izrecno ureja položaje, ki se nanašajo na gospodarske subjekte, ne ureja pa izrecno položaja, da bi moral tudi zagovornik javnega interesa opozoriti na očitano kršitev prek portala javnih naročil. Vendar Državna revizijska komisija ne more šteti, da bi bilo treba tretji odstavek 16. člena ZPVPJN po analogiji tolmačiti tako, da se nanaša tudi na položaj zagovornika javnega interesa, če zagovornik javnega interesa v postopku pravnega varstva ne nastopa v položaju potencialnega ponudnika (če bi to lahko bil, česar Državna revizijska komisija zaradi nepomembnosti za rešitev zadeve ni ugotavljala), saj bi bila sicer ureditev štetja rokov iz osmega odstavka 25. člena ZPVPJN, ki se nanaša na položaj zagovornika javnega interesa, nesmiselna. Kot je namreč Državna revizijska komisija ugotovila v sklepu št. 018-040/2022-34 z dne 12. 7. 2022, za zagovornika javnega interesa ne obstaja dolžnost, na podlagi katere bi moral spremljati objave na portalu javnih naročil. Če taka dolžnost zanj ne obstaja, potem ni mogoče utemeljeno pričakovati, da bi moral opozarjati na kršitve prek portala javnih naročil. Tretjega odstavka 16. člena ZPVPJN v položaju, ko zagovornik javnega interesa v postopku pravnega varstva po ZPVPJN ne nastopa kot potencialni ponudnik, tako ni mogoče utemeljeno tolmačiti, da tudi od zagovornika javnega interesa zahteva, da naročnika prek portala javnih naročil opozori na očitano kršitev (gl. sklep Državne revizijske komisije št. 018-040/2022-57 z dne 28. 9. 2022).

Državna revizijska komisija ob upoštevanju, da je naročnik kot rok za predložitev ponudb določil 4. 10. 2024 do 10. ure (točka B.6 obvestila o javnem naročilu), in glede na navedbo, da je vlagatelj »dne 13. 9. 2024 vložil zahtevek za revizijo zoper razpisno dokumentacijo za javno naročilo *Prevzem, transport in zbiranje odpadkov iz zdravstva: 18 01 02 - Deli teles in organov, tudi vrečke s krvjo in konzervirano krvjo (razen 18 01 03*)*, Ljubljana, avgust 2024, naročnika Univerzitetni klinični center Ljubljana, Zaloška cesta 2, 1000 Ljubljana, matična številka 5057272000, objavljeno z obvestilom o javnem naročilu – splošno področje, številka objave na PJN: JN006193/2024-Eue16/01, datum objave 2. 9. 2024« (pritožba, str. 2, prvi odstavek točke 1), pa tudi vsebino zahtevka za revizijo (izpodbijanje oddaje enotnega javnega naročila in nasprotovanje nekaterim pogojem za sodelovanje), ugotavlja, da niti vlagatelju ni sporno, da:

- je vložil zahtevek za revizijo pred potekom roka za prejem ponudb,
- se zahtevek za revizijo nanaša na vsebino dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila,
- je bilo v zvezi z obravnavanim javnim naročilom na portalu javnih naročil objavljeno obvestilo o javnem naročilu.

Vlagatelj ni eden izmed zagovornikov javnega interesa iz drugega odstavka 6. člena ZPVPJN, saj ni Računsko sodišče Republike Slovenije, Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence ali Komisija za preprečevanje korupcije. Vlagatelj je družba z omejeno odgovornostjo

in zaradi tega pravna oseba (druga alineja tretjega odstavka v povezavi s prvim odstavkom 6. člena Zakona o gospodarskih družbah, Uradni list RS, št. 42/2006 s sprem.), pri čemer zaradi izpolnjevanja pogojev iz tretjega odstavka 9. člena Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/2015 s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3) sicer predstavlja naročnika v smislu točke c prvega odstavka 9. člena ZJN-3, vendar pri tem javnem naročilu v razmerju do naročnika Univerzitetni klinični center Ljubljana, Ljubljana, nastopa na strani ponudbe kot gospodarski subjekt v smislu 6. točke prvega odstavka 3. člena ZJN-3 oziroma potencialni ponudnik v smislu 7. točke prvega odstavka 2. člena ZJN-3. Vlagatelj namreč »*ima interes za dodelitev javnega naročila in mu bo lahko s kršitvami nastala škoda*« (zahtevek za revizijo, str. 2). Tretji odstavek 16. člena ZPVPJN se za primer tega javnega naročila zato nanaša tudi na vlagatelja, in sicer ne glede na ugovore, ki jih je vlagatelj uveljavljal v pritožbi. Tako se vlagatelj tudi neuspešno sklicuje (pritožba, str. 7), da je naročnikovo ravnanje v nasprotju z javnim interesom, saj vlagatelj v primeru tega javnega naročila lahko varuje le svoj položaj (prim. tudi prvo alinejo prvega odstavka 14. člena ZPVPJN), ne pa tudi javnega interesa (druga alineja prvega odstavka 14. člena ZPVPJN v povezavi z drugim odstavkom 6. člena ZPVPJN).

Vlagatelj je najprej opozoril na 22. člen ZPVPJN in očitil pomanjkljivost 11. točke dokumenta »*Splošna navodila ponudnikom*« (ki predstavlja dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila; str. 7), ki je naslovljena »*Pravno varstvo ponudnikov (ZPVPJN)*« in v kateri je naročnik navedel podatke o uveljavljanju pravnega varstva po ZPVPJN.

Državna revizijska komisija sicer pritruje vlagatelju (pritožba, str. 3–4), da naročnik v 11. točki dokumenta »*Splošna navodila ponudnikom*« (dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila, str. 7) ni med podatki o uveljavljanju pravnega varstva po ZPVPJN navedel tudi podatkov, ki bi se nanašali na omejitve iz tretjega odstavka 16. člena ZPVPJN, vendar mu tega podatka na podlagi 22. člena ZPVPJN (sicer pa niti kakšne druge določbe ZPVPJN ali določbe ZJN-3) ni bilo treba navesti v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Kot je namreč razvidno iz 22. člena ZPVPJN, se ta določba ZPVPJN nanaša na pravni pouk v postopku pravnega varstva po ZPVPJN, dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila pa ni dokument, ki bi ga naročnik sestavil šele v postopku pravnega varstva po ZPVPJN, temveč je dokument iz postopka oddaje javnega naročila, ki ga naročnik sestavi na podlagi ZJN-3 (prim. 9. točko prvega odstavka 2. člena ZJN-3, ki določa pomen pojma »dokument v zvezi z oddajo javnega naročila« in pri naštevanju primerov teh dokumentov navaja tudi dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila, in 67. člen ZJN-3, ki ureja dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila). Dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila tako ni poziv za dopolnitev zahtevka za revizijo, poziv za izjasnitev ali odločitev, ki je sprejeta v predrevizijskem, revizijskem ali pritožbenem postopku, ki so tisti dokumenti, na katere se sklicuje 22. člen ZPVPJN. Edina določba ZPVPJN, ki zahteva vključitev določenega podatka v zvezi s pravnim varstvom po ZPVPJN že v razpisni fazi (torej tudi v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, ko jo naročnik pripravi), je podatek o višini takse, kar je mogoče razbrati s tolmačenjem prve povedi iz petega odstavka 71. člena ZPVPJN, saj ta nalaga naročniku, da v posameznem primeru določi višino takse, pri čemer mora upoštevati med drugim prvi odstavek 71. člena ZPVPJN, ki se nanaša na zahtevek za revizijo, kot je vlagatelj; torej zahtevek za revizijo, ki se nanaša na vsebino objave, povabilo k oddaji ponudb ali razpisno dokumentacijo [po terminologiji ZJN-3 je to dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila; gl. tudi drugo poved iz sedmega odstavka 13.a člena ZPVPJN]. Namreč, potrdilo o plačilu takse (tudi tiste iz prvega odstavka 71. člena ZPVPJN) je obvezna sestavina zahtevka za revizijo (gl. 8. točko prvega odstavka 15. člena ZPVPJN), iz pete povedi iz četrtega odstavka 26. člena ZPVPJN za položaj pred naročnikom in iz pete povedi iz četrtega odstavka 31. člena ZPVPJN za položaj pred Državno revizijsko komisijo pa izhaja, da mora biti taksa v ustrezni višini plačana najpozneje na dan vložitve zahtevka za revizijo, zato naročnik lahko zahteva, da v posameznem primeru določi višino takse, pri čemer mora upoštevati med drugim prvi odstavek 71. člena ZPVPJN, izpolni le pred rokom za predložitev ponudb in torej v razpisni fazi (torej v dokumentaciji v zvezi z oddajo

javnega naročila, ko jo naročnik pripravi). Šele pravilna naročnikova izpolnitev obveznosti iz prve povedi iz petega odstavka 71. člena ZPVPJN tudi v primeru položaja iz prvega odstavka 71. člena ZPVPJN omogoča vlagateljem, da pravilno izpolnijo obveznost iz 8. točke prvega odstavka 15. člena ZPVPJN.

Skladno z drugo povedjo iz prvega odstavka 67. člena ZJN-3 dokumentacija (v zvezi z oddajo javnega naročila) »vsebuje najmanj tiste podatke, ki jih zahteva ta zakon [torej ZJN-3; opomba Državne revizijske komisije], ter osnutek pogodbe o izvedbi javnega naročila«. Čeprav je iz te določbe ZJN-3 razvidno, da dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila mora vsebovati določen minimum podatkov, nobena določba ZJN-3 ne določa, da mora naročnik vanjo vključiti podatke, ki bi se nanašali na omejitev iz tretjega odstavka 16. člena ZPVPJN. Enajsti odstavek 90. člena ZJN-3, ki naročniku nalaga opozarjanje na pravno varstvo po ZPVPJN in navedbo posameznih podatkov, se nanaša na odločitve, ki jih naročnik sprejme na podlagi 90. člena ZJN-3, kar je razvidno iz napovedne povedi »Naročnik v odločitvah iz tega člena [torej 90. člena ZJN-3; opomba Državne revizijske komisije] opozori ponudnike in kandidate o možnem pravnem varstvu ter navede«. Zato je očitno, da med podatki, ki jih naštevata obe alineji enajstega odstavka 90. člena ZJN-3, ni podatkov, ki bi se nanašali na omejitev iz tretjega odstavka 16. člena ZPVPJN.

Iz predstavljenega je razvidno, da ne obstaja na zakonu temelječa naročnikova dolžnost, da bi moral v razpisni fazi v zvezi z uveljavljanjem pravnega varstva po ZPVPJN opozoriti na podatke, ki bi se nanašali na omejitev iz tretjega odstavka 16. člena ZPVPJN.

Vlagatelj je nadalje uveljavljal (pritožba, str. 4–5), da morebitno opozorilo po tretjem odstavku 16. člena ZPVPJN ne bi v ničemer vplivalo na naročnikovo ravnanje, saj naročnik do poteka roka za vložitev zahtevka za revizijo zoper dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila ne bi odgovoril na vprašanja ali opozorila oziroma ne bi ustrezno spremenil dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, zaradi česar bi bilo opozorilo po tretjem odstavku 16. člena ZPVPJN le formalizem.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da naročnik oddaja javno naročilo po odprtem postopku (točka B.1 obvestila o javnem naročilu), pri čemer je poslal obvestilo o javnem naročilu v objavo na portal javnih naročil in v Dodatek k Uradnemu listu Evropske unije 30. 8. 2024 (gl. uvodni del obvestila o javnem naročilu) in da je bilo obvestilo o javnem naročilu objavljeno tako na portalu javnih naročil kot v Dodatku k Uradnemu listu Evropske unije 2. 9. 2024. Naročnik je določil, da bo vprašanja gospodarskih subjektov sprejemal do 19. 9. 2024 do 8. ure (točka B.3.2 obvestila o javnem naročilu), ponudbe pa mora prejeti ponudbe do 4. 10. 2024 ob 10. uri (točka B.6 obvestila o javnem naročilu). Ker za primer tega javnega naročila ni uporabljiva druga poved iz četrtega odstavka 61. člena ZJN-3, saj naročnik ni skrajšal roka za oddajo ponudb iz razloga nujnosti, temveč je uporabljiva prva poved iz četrtega odstavka 61. člena ZJN-3, ki določa, da če naročnik pravočasno prejme zahtevo, mora vsem gospodarskim subjektom, ki sodelujejo v postopku javnega naročanja, najpozneje šest dni pred iztekom roka za oddajo ponudb zagotoviti dodatne informacije v zvezi s specifikacijami in vse dodatne dokumente, naročnik ne bi ravnal v nasprotju z ZJN-3, če bi na vprašanje gospodarskega subjekta, ki ga je prejel do 19. 9. 2024 do 8. ure, odgovoril po 8. uri na 19. 9. 2024, pri čemer bi spoštoval tudi skrajni rok iz prve povedi iz četrtega odstavka 61. člena ZJN-3. Tako naročnik ne bi ravnal v nasprotju z ZJN-3, če bi na vprašanje gospodarskega subjekta, ki ga je prejel do 19. 9. 2024 do 8. ure, odgovoril »še« 27. 9. 2024. Objava odgovora kasneje kot je določeno v prvi povedi iz četrtega odstavka 61. člena ZJN-3, bi bila tudi mogoča, vendar bi se v takem primeru odprlo vprašanje pomena/vsebine odgovora in dolžine roka za pripravo ponudb. Velja namreč spomniti na tretji odstavek 74. člena ZJN-3, ki določa, da naročnik rok za prejem ponudb podaljša v naslednjih primerih: a) če iz kakršnega koli razloga dodatne informacije, čeprav jih je gospodarski subjekt pravočasno zahteval, niso bile predložene najpozneje šest dni pred iztekom roka za prejem ponudb, v odprtem postopku in

omejenem postopku s skrajšanimi roki iz razloga nujnosti pa najpozneje štiri dni pred iztekom roka za prejem ponudb; b) če je bila dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila bistveno spremenjena pozneje kot šest dni pred iztekom roka za prejem ponudb oziroma v odprtem postopku in omejenem postopku s skrajšanimi roki iz razloga nujnosti pa pozneje kot štiri dni pred iztekom roka za prejem ponudb.

Državna revizijska komisija dodaja, da tretji odstavek 16. člena ZPVPJN ne ureja posredovanja informacij zaradi vprašanj (saj je to po vsebini materija, ki jo ureja ZJN-3), temveč opozorilo.

Četudi bi se lahko potrdilo vlagateljevo utemeljevanje pritožbe v smeri, da ob vložitvi zahtevka za revizijo tudi na kasnejši dan (npr. 16. 9. 2024), kot je dejansko vložil zahtevek za revizijo (13. 9. 2024), naročnik ne bi odgovoril na vprašanje, naročnikovo ravnanje ne bi bilo neskladno z ZJN-3, saj bi naročnik imel podlago za odgovarjanje na vprašanje tudi po 16. 9. 2024 in toliko bolj po 19. 9. 2024 v prvi povedi iz četrtega odstavka 61. člena ZJN-3.

Četudi bi se lahko potrdilo vlagateljevo utemeljevanje pritožbe v smeri, da ob vložitvi zahtevka za revizijo tudi na kasnejši dan (npr. 16. 9. 2024), kot je dejansko vložil zahtevek za revizijo (13. 9. 2024), naročnik ne bi spremenil dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, če bi ga pred vložitvijo zahtevka za revizijo opozoril na kršitve, ki jih je uveljavljal v zahtevku za revizijo, naročnikovo ravnanje ne bi bilo neskladno ne z ZJN-3 ne z ZPVPJN, saj naročnik na podlagi opozorila ni dolžan poseči v dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila (npr. jo spremeniti). Si pa vlagatelj z uporabo opozorila zagotovi možnost doseči (vsebinsko, meritorno) obravnavo zahtevka za revizijo.

Vlagatelj je sicer izpostavil (pritožba, str. 4–5), da bi njegovo opozarjanje na kršitve na portalu javnih naročil v takih (časovnih) okoliščinah pomenilo le formalizem in nedopustno poseganje v njegovo pravico do pravnega varstva (slednje stališče je večkrat ponovil v pritožbi), vendar velja spomniti, da iz tretjega odstavka 16. člena ZPVPJN (pa niti kakšne druge določbe ZPVPJN, sicer pa niti ZJN-3) za gospodarske subjekte (in torej niti za vlagatelja) ne izhaja izjema opustitve opozorila na kršitev, ki bi bila odvisna od tega, ali bi gospodarski subjekt do trenutka vložitve zahtevka za revizijo prejel naročnikov odgovor v zvezi z opozorilom na kršitev oziroma prejel odgovor na vprašanje. Vlagatelj si neutemeljeno mimo ZPVPJN prizadeva za bolj ugodno oziroma privilegirano obravnavo svojega položaja v postopku pravnega varstva po ZPVPJN. Morebitno naročnikovo kršenje roka za odgovarjanje na vprašanja bi bilo lahko kvečjemu predmet (novega) zahtevka za revizijo.

Četudi je vlagatelj naročniku zastavil vprašanji, ki predstavljata opozorili (pritožba, str. 4), je treba upoštevati, da je vlagatelj ti vprašanji oziroma opozorili, kot je razvidno iz predloženih izpiskov s portala javnih naročil, ki ju je predložil k pritožbi, posredoval na portal javnih naročil 18. 9. 2024 ob 14.55 (problematika enotnosti javnega naročila) in 18. 9. 2024 ob 15.03 (problematika pogojev za priznanje sposobnosti), kar je ne le kasneje, kot je vložil zahtevek za revizijo (13. 9. 2024 ob 13.49), temveč tudi kasneje, kot mu je bil vročen sklep št. 845080118-049-24-2 z dne 16. 9. 2024, s katerim je naročnik zavrgel zahtevek za revizijo. Kot je namreč razvidno iz podatkov s portala eRevizija, je bil sklep št. 845080118-049-24-2 z dne 16. 9. 2024 objavljen na portalu eRevizija 18. 9. 2024 ob 13.24, trenutek objave tega sklepa na portalu eRevizija pa se šteje za trenutek vročitve vlagatelju (četrti poved iz četrtega odstavka 13.a člena ZPVPJN). Vlagatelj je torej vprašanji oziroma opozorili, kot ju dokazuje s predloženima izpiskoma s portala javnih naročil, ki ju je predložil k pritožbi, naročniku zastavil šele po tem, ko ga je naročnik že seznanil, da vlagatelj pred vložitvijo zahtevka za revizijo ni upošteval tretjega odstavka 16. člena ZPVPJN. Naročnik je na ti vprašanji oziroma opozorili sicer tudi odgovoril, pri čemer je upošteval rok iz prve povedi iz četrtega odstavka 61. člena ZJN-3, saj sta bila odgovora objavljena na portalu javnih naročil 26. 9. 2024 ob 11.57 in 26. 9. 2024 ob 11.58. Dejstvo, da naročnik na ti vprašanji oziroma opozorili

ni odgovoril do trenutka, ko je vlagatelj 23. 9. 2024 ob 14.15 vložil pritožbo (pritožba, str. 4), ne bi moglo sicer utemeljiti nobene kršitve ZJN-3, ker rok iz prve povedi iz četrtega odstavka 61. člena ZJN-3 v času vložitve pritožbe še ni potekel. Državna revizijska komisija dodaja, da je naročnik s tema odgovoroma tudi spremenil dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila. Kot končno pa Državna revizijska komisija pripominja, da naročnikovo ravnanje v postopku oddaje javnega naročila glede odgovarjanja na vprašanja sicer ne bi bil razlog, na podlagi katerega bi vlagatelj lahko uspel s pritožbo, saj to ni ravnanje v postopku pravnega varstva po ZPVPJN, temveč je ravnanje v postopku oddaje javnega naročila, morebitne kršitve v zvezi s tem pa vlagatelj uveljavlja z zahtevkom za revizijo (prim. drugi odstavek 15. člena ZPVPJN). Vlagatelj ne bi mogel uspeti s pritožbo niti v primeru, če naročnik na podlagi opozorila ne bi spremenil dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, saj, kot že navedeno, naročnik na podlagi opozorila ni dolžan poseči v dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila (npr. jo spremeniti). Glede na okoliščine primera pa vlagatelj ne bi mogel uspeti s pritožbo, čeprav je naročnik po prejemu opozorila spremenil dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila, saj je pri reševanju pritožbe treba upoštevati dejansko stanje, ko je naročnik zavrgel zahtevek za revizijo, oziroma v zvezi z opozorilom dejansko stanje ob vložitvi zahtevka za revizijo, kar v obravnavanem primeru pomeni tisto dejansko stanje, ko naročnik prek portala javnih naročil še ni bil opozorjen na kršitve.

Iz predstavljenega je razvidno, da ne obstaja na zakonu temelječa izjema, na katero bi se vlagatelj lahko skliceval, da mu pred vložitvijo zahtevka za revizijo ne bi bilo treba v smislu tretjega odstavka 16. člena ZPVPJN prek portala javnih naročil opozoriti na kršitve. Zato se vlagatelj tudi neutemeljeno sklicuje (pritožba, str. 5–6), da je v zahtevku za revizijo očitil kršitev ZPPDej in Uredbe O, ki sta kogentna predpisa. Da vlagatelj argument ni utemeljen, kaže že dejstvo, da je tudi ZJN-3 kogenten predpis, saj ga naročnik glede na ocenjeno vrednost javnega naročila mora uporabiti (gl. prvi odstavek 1. člena ZJN-3 in prvo alineo točke a prvega odstavka 21. člena ZJN-3), sicer tvega izpodbojnost pogodbe (prim. 2. točko prvega odstavka 44. člena ZPVPJN) in prekrškovne sankcije (111. člen ZJN-3). ZPVPJN v tretjem odstavku 16. člena tako v ničemer ne razlikuje med kogentnimi predpisi. K temu pa velja dodati, da vlagateljevo sklicevanje na ZPPDej in Uredbo O sicer po vsebini lahko pomeni (tudi), da je naročnik kršil ZJN-3, ker postopka oddaje javnega naročila ni prilagodil specifikam predmeta javnega naročila, na katerega vplivata oziroma naj bi vplivala ZPPDej in Uredba O. Kar pa pomeni, da sklicevanje na ZPPDej in Uredbo O ni sklicevanje na splošno, temveč v kontekstu izvajanja postopka javnega naročanja, ko mora naročnik upoštevati ZJN-3. Na kršitve v zvezi s tem pa je treba skladno s tretjim odstavkom 16. člena ZPVPJN opozoriti na portalu javnih naročil.

Četudi je vlagatelj utemeljeval (pritožba, str. 6–7), da naj bi bil naročnik že seznanjen s kršitvami, ker ga je na problematiko, ki je predmet zahtevka za revizijo, opozarjal že leta (dopis z dne 6. 2. 2014 in elektronsko sporočilo z dne 10. 6. 2024), Državna revizijska komisija ugotavlja, da ta vlagateljeva opozorila ne izvirajo iz časa po objavi obvestila o javnem naročilu na portalu javnih naročil, ki se nanaša na konkretno javno naročilo, še manj pa, da bi vlagatelj, kot to zahteva tretji odstavek 16. člena ZPVPJN, za opozorila naročniku uporabil portal javnih naročil.

Vlagatelj neutemeljeno večkrat izpostavlja, da bi ustaljeno tolmačenje tretjega odstavka 16. člena ZPVPJN nedopustno posegalo v njegovo pravico do pravnega varstva. ZPVPJN vlagatelju ne nalaga drugačnih ali bolj strogih ravnanj pri uporabi tretjega odstavka 16. člena ZPVPJN kot vsem drugim gospodarskim subjektom oziroma (potencialnim) ponudnikom. Vlagatelj lahko pravno varstvo po ZPVPJN uveljavlja torej pod enakimi pogoji kot vsi drugi gospodarski subjekti oziroma (potencialni) ponudniki. Kot je Državna revizijska komisija v obrazložitvi tega sklepa že ugotovila (in tu to le ponavlja), si vlagatelj neutemeljeno mimo ZPVPJN prizadeva za bolj ugodno oziroma privilegirano obravnavo svojega položaja v postopku pravnega varstva po ZPVPJN.

Državna revizijska komisija zaključuje, da je naročnik pravilno ugotovil, da obstajajo omejitve iz 16. člena ZPVPJN, zaradi česar ni izpolnjena postopkovna (procesna) predpostavka iz četrte alineje prvega odstavka 26. člena ZPVPJN, da bi sprejel zahtevek za revizijo v (vsebinsko, meritorno) obravnavo. Naročnik je tako zakonito zavrgel zahtevek za revizijo, saj je imel podlago v tretjem odstavku 26. člena ZPVPJN, zato je Državna revizijska komisija pritožbo skladno s prvim odstavkom 55. člena ZPVPJN zavrnila.

S tem je odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa utemeljena.

Ker je naročnik zakonito zavrgel zahtevek za revizijo, ni mogel ugotavljati, ali je utemeljen, zato je zakonito zavrnil vlagateljevo zahtevo za povrnitev stroškov predrevizijskega postopka (prva poved iz tretjega odstavka 70. člena ZJN-3). Ker je Državna revizijska komisija zavrnila pritožbo, to pomeni, da ni ugotovila, da je utemeljena, zato je zavrnila vlagateljevo zahtevo za povrnitev stroškov pritožbenega postopka (tretja poved iz tretjega odstavka 70. člena ZPVPJN).

S tem je odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa utemeljena.

Pravni pouk:

Zoper to odločitev ni dovoljen upravni spor po 39.a členu ZPVPJN.

Predsednica senata:
mag. Zlata Jerman, univ. dipl. prav.,
članica Državne revizijske komisije

Vročiti (na portalu eRevizija):

- naročnik,
- vlagatelj po pooblaščenki,
- Republika Slovenija, Ministrstvo za javno upravo.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.